

Serdecznie zapraszamy do udziału w

**XXI Wielodyscyplinarnej Konferencji Badaczy Stosunków
Międzynarodowych WNPiSM UW i Księży Werbistów**

„Sacrum i profanum we współczesnym świecie”

która odbędzie się w

Chludowie/k. Poznania, w dn. 27-29.09.2021 r.

pt. Tożsamość w stosunkach międzynarodowych jako interdyscyplinarne wyzwanie badawcze
- podejścia teoretyczne i praktyka życia międzynarodowego

organizowanej przez:

Katedrę Studiów Regionalnych i Globalnych oraz Katedrę Dyplomacji i Instytucji Międzynarodowych
WNPiSM Uniwersytetu Warszawskiego,

Wydział Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

a także

Misyjne Seminarium Duchowne Księży Werbistów w Pieniężne

oraz Fundację Studiów Międzynarodowych

Konferencja będzie odbywać się w trybie hybrydowym.

Ważne daty:

- zgłaszanie tematów wystąpień **do 15 lipca 2021 r.**
- wniesienie opłaty konferencyjnej (**150 zł lub 100 zł dla studentów**) do **31 lipca 2020 r.** (uwaga! opłata konferencyjna nie obejmuje noclegu i wyżywienia – te należności uiszczane są na miejscu)

- złożenie artykułów do publikacji do **31 grudnia 2021 r.**

Wprowadzenie w tematykę konferencji:

Choć TOŻSAMOŚĆ (zjawisko „świadomości-siebie”), zwłaszcza od ostatnich dwóch dekad XX w., jest jednym z pojęć najczęściej używanych w naukach społecznych oraz całej humanistyce, jego znaczenie pozostaje niejednoznaczne, zagmatwane i w dużym stopniu abstrakcyjne. Padają zarzuty, że jest ono nadużywane dla potrzeb ideologicznych czy politycznych. Nie ma zgody co do tego, czym tożsamość jest, skąd się bierze, co na nią się składa i co oddziałuje na jej treść i istotę, choć „wtargnęła” już z całą mocą do języka potocznego. Można ją traktować jako egzystencjalny problem uczestników życia społecznego (w tym międzynarodowego) – jednostek, grup społecznych, narodów, państw, organizacji międzynarodowych itd. Ale można także uznać ją za teoretyczno-metodologiczne wyzwanie dla obserwatorów życia społecznego (w tym badaczy stosunków międzynarodowych), które - na zasadzie „zwrotności” (*reflexivity*) - powraca do potoczności i wpływa na postrzeganie rzeczywistości przez same obserwowane podmioty. Warto podkreślić, iż ten problem dotyczy w sposób szczególny cywilizacji zachodniej w obliczu przemian, które w niej zachodzą. Tożsamość jest coraz częściej uznawana za konstrukt społeczny, który może być kształtowany przez wpływowe jednostki i grupy, rządy i polityków czy też przez opiniotwórcze ośrodki naukowe i medialne (problem powiązania „władzy z wiedzą”). Określa się to „polityką tożsamości”, która sama w sobie stanowi ciekawy przedmiot badań. Inne kultury i cywilizacje także podlegają tym procesom, choć zazwyczaj akcentuje się w nich przede wszystkim więzi społeczne postrzegane przez jej członków jako przyrodzone i naturalne (*primordial*) i na tej podstawie tworzy się konstrukcję tożsamościową.

Tożsamość najczęściej bywa rozumiana jako zjawisko kognitywne lub proces kulturowy. Podkreśla się, że może dotyczyć jednostek, indywidualnych podmiotów (*self-identity*), ale także grup, zbiorowości (*collective identity*), które zespalają więzi społeczne. Popularność tego pojęcia w różnych dyscyplinach można powiązać z rozpowszechnioną współcześnie tezą o „aktywnym, kreatywnym podmiocie indywidualnym czy zbiorowym, stwarzającym warunki swojej egzystencji” (Bokszański). Postrzeganie świata człowieka przez pryzmat tożsamości ma zatem podkreślić zmiany, które wokół nas zachodzą (por. m.in. „wielki wstrząs” F. Fukuyamy, „późna nowoczesność” A. Giddensa czy „ponowoczesność” Z. Baumana). Powiązać je można z niepewnością co do „charakteru i natury <<innego>>”, która pojawiła się w interakcjach społecznych, implikując pytanie o to „kim jestem ja sam”.

Pojęcie zapożyczone z psychologii (wprowadzone m.in. przez W. Jamesa i E. Eriksona) zrobiło zawrotną karierę w innych naukach społecznych, zwłaszcza socjologii i antropologii kulturowej. Jednak od dawna było obecne w filozofii, w szczególności w metafizyce, jako jedna z „pierwszych zasad”, a

więc na równi z „bytem”, „substancją”, „istotą”, „czasem”, „przestrzenią”, „przyczyną”. Kluczową rolę koncepcja tożsamości odgrywa także w teologii. Jan Paweł II zwraca uwagę, że wypisana na frontonie antycznej świątyni w Delfach sentencja: „poznaj samego siebie”, stanowi nie tylko przejaw mądrości starożytnego kultu, ale jest blisko istoty chrześcijaństwa i każdej innej głęboko wewnątrznie przeżywanej religii. Zachęca bowiem do „poznania prawdy przez osobowe samopoznanie” – kim jestem, skąd przychodzę i dokąd zmierzam – a to najważniejsze egzystencjalne pytania osobowego bytu (*Fides et ratio*).

Jako kategoria filozoficzna czy psychologiczna koncepcja tożsamości oddziałuje także na prawo, nauki historyczne oraz wiele innych dyscyplin. W naukach społecznych i prawnych – według wielu autorów – dostrzega się kryzys instytucji państwa i ewolucję w stronę przyznania jednostce szeregu indywidualnych praw oraz nakładania na nią większej odpowiedzialności za własne wybory i działania: „[j]ednostki przekształcają się w autonomiczne centrum inicjatywy, motywacji, a ich oceny stają się kryteriami mierzącymi piękno, dobro i użyteczność działań i stanów rzeczy” – jak ujmuje to Zbigniew Bokszański. Jak można przypuszczać, ma to daleko idące konsekwencje dla otaczającej nas rzeczywistości.

Warto zauważyć, że pojęcie tożsamości w stosunkach międzynarodowych (SM), choć używane już dużo wcześniej także przez polskich badaczy (m.in. J. Kukułka, S. Bieleń; ostatnio ciekawą autorską koncepcję zaproponował A. Szeptycki), „wybuchło” wraz ze spopularyzowaniem podejścia konstruktywistycznego na przełomie lat 80. i 90. XX w. Nowością było dostrzeżenie, że tożsamości są nie tylko „dane”, ale i „zadane” uczestnikom/aktorom SM (przez co rozumiemy jednostki i grupy społeczne utrzymujące relacje z zagranicą, narody, państwa, instytucje rządowe i pozarządowe o różnym charakterze itd.). Podkreślono, że aktorzy nie tylko im podlegają, ale mogą je konstruować, a tym samym wpływać na tożsamość własną i innych uczestników SM, kształtując strukturę systemu międzynarodowego, która z kolei oddziałuje na nich (tzw. problem podmiot sprawczy-struktura, spopularyzowany przez A. Wendta). Tożsamość jest też źródłem interesów, które uczestnicy, w tym zwłaszcza państwa, realizują w sferze międzynarodowej. Stwierdzenie, że tożsamość, a tym samym i interesy podmiotów SM, kształtują czynniki materialne, ale przede wszystkim ideacyjne, stało się w latach 90. XX w. przełomem w badaniu międzynarodowej rzeczywistości.

Niewątpliwie TOŻSAMOŚĆ to jedno z najważniejszych pojęć współczesnej nauki, tym bardziej warto poświęcić mu kolejne spotkanie werbistowskie badaczy stosunków międzynarodowych Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych (d. Instytutu Stosunków Międzynarodowych WNPiSM UW), otwierające 3. dekadę corocznych, wielodyscyplinarnych konferencji „Sacrum i profanum we współczesnym świecie”, organizowanych we współpracy z Wydziałem Teologii UWM w Olsztynie i Zgromadzeniem Słowa Bożego (SVD) (księżmi werbistami).

Podczas tegorocznej konferencji chcielibyśmy pochylić się nad następującymi zagadnieniami:

1. Czym jest tożsamość na gruncie różnych nauk? W jaki sposób odmienne rozumienie i badanie tożsamości z różnych perspektyw poznawczych na siebie oddziałuje i jak przyczynia się to do lepszego poznania życia społecznego, w tym zwłaszcza międzynarodowego? W jaki sposób kształtują swoją tożsamość jednostki i grupy społeczne? Jaką rolę odgrywają więzi pierwotne, a jaką tożsamości świadomie konstruowanie przez rządzących, media, autorytety naukowe itd.? Jaki ma to wpływ na wiedzę o SM?
2. Czym jest „tożsamość kulturowa” na gruncie nauki o SM? Jak można ją badać? Czy w tym kontekście jest możliwa ocena „kondycji kulturowej” poszczególnych podmiotów, regionów i całych cywilizacji (tożsamość Polski, UE, Europy itd.)? Jakie kryteria w takiej ocenie należałoby przyjąć? Jak w ramach różnych teorii i podejść badawczych nauki o SM, a także różnych subdyscyplin prowadzi się badania nad tożsamością i jaką rolę tożsamość odgrywa w ramach tych podejść?
3. Jak realizują swoje „polityki tożsamości” i co dzięki nim chcą uzyskać różne podmioty, w tym zwłaszcza państwa i organizacje międzynarodowe? Jaką przy tym rolę odgrywają „tradycyjne” tożsamości (właściwe realnie istniejącym zbiorowościom), tj. zwłaszcza tożsamość etniczna, narodowa, religijna, kulturowa, a jaką „nowoczesne” (właściwe tzw. typom idealnym społeczeństw) tj. np. tożsamość ponowoczesna, postkolonialna, feministyczna i in.?
4. Jak ważnym elementem tożsamości w stosunkach międzynarodowych jest współcześnie religia? Jakie wyzwania dla praktyki życia międzynarodowego i badań nad SM niesie tożsamość religijna (chrześcijańska, islamska, żydowska, hinduistyczna, buddyjska, związana z religiami tradycyjnymi itd.), a jakie sekularna i postsekularna?

Zapraszamy badaczy stosunków międzynarodowych oraz przedstawicieli różnych nauk społecznych i humanistycznych do udziału w konferencji w nadziei, iż pozwoli to na pogłębienie naszej refleksji nad tożsamością w jej różnych odsłonach i wymiarach.

Wzorem lat ubiegłych Konferencję organizujemy w Domu Misyjnym św. Stanisława Kostki w Chludowie (nowicjat księży werbistów), położonym 19 km na północ od Poznania. Na miejscu przewidujemy spotkanie przy grillu, spacer po pięknej okolicy, która zachwyca m.in.

twórców filmowych, ciekawą wycieczkę oraz inne atrakcje. Pozytywnie zrecenzowane artykuły zostaną opublikowane w czasopiśmie lub pracy zbiorowej.

Opłata konferencyjna **wynosi 150 zł lub 100 zł (dla studentów)** Pieniądze należy wpłacać **do 31 lipca 2021 r.** na konto Fundacji Studiów Międzynarodowych (tytuł wpłaty: imię i nazwisko, Chludowo 2021):

FUNDACJA STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH,

Żurawia 4/404, 00-503 Warszawa,

Bank PEKAO S. A. II O. w Warszawie

87 1240 1024 1111 0000 0269 6814

Oprócz tego uczestnicy są zobowiązani do opłacenia po przybyciu do klasztoru noclegu i wyżywienia (pokoje dwuosobowe z łazienką). Cena pobytu w dn. **27-29 września wynosi 275 zł** (poniedziałek od obiadu do obiadu w środę), **w dn. 26-29 września – 350 zł** (od kolacji w niedzielę do obiadu w środę).

Dojazd z Warszawy samochodem (A2 i S11), PKP do Poznania i dalej PKP do Chludowa (kierunek: Piła, stacja jest oddalona o 1,5 km) lub z Poznania autobusem nr 905 (z os. Sobieskiego, przy pętli tramwajowej na nowym kampusie UAM).

Będzie można również wziąć udział w spotkaniu on-line (tryb hybrydowy).

Wszystkich zainteresowanych udziałem w konferencji prosimy o wypełnienie formularza zgłoszeniowego i przesłanie go organizatorom w wersji elektronicznej

do 15 lipca 2021 r.:

Anna Solarz: asolarz@uw.edu.pl, Anita Budziszewska: anita.budziszewska@uw.edu.pl, Wiesław Lizak: wlizak@hotmail.pl, lub Jacek Pawlik SVD: jacek.pawlik@gmail.com

oraz Maria Hędrzak (ze strony studenckiej): m.wieczorek28@student.uw.edu.pl

lub pocztą tradycyjną na adres:
Sekretariat Katedr WNPiSM UW,
ul. Żurawia 4, 00-503 Warszawa

Wszelkie informacje pod nr tel. 22 553 16 35 (Sekretariat Katedr)

888 210 170 (Anna Solarz) lub 514 963 681 (Anita Budziszewska)

Uwaga! Liczba miejsc w klasztorze ograniczona, zastrzegamy możliwość selekcji zgłoszeń

Więcej informacji o naszych spotkaniach pod hasłem „Konferencja w Pieniężnie” (konferencje werbistowskie WNPiSM UW) na stronie: <https://wnpism.uw.edu.pl/> (w zakładce „Nauka i Badania”)

Zapraszamy!!!